

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri –II Dr. Öğr. Üyesi Engin SARI

Ders 2

Temel Kavramlara Giriş

Dersin Amacı

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri-II dersinin amacı toplumsal konularda bilgiye ulaşma yollarını ve bu bilgiyle toplumsal analizlerin nasıl yapılabileceğini öğretmeye çalışmaktır. Sosyal bilimler her şeyden önce insan ve topluma dair sorun ve konuları kuram, kavram ve yöntemli bir şekilde ulaşılmış bilgiyle anlama ve açıklama çabasıdır. Bu bağlamda ders de öğrencilere, toplumsal konularla ilgili soru sorma, bir araştırma problemi oluşturma, veri toplama, verileri analiz etme, araştırmaları raporlaştırma ve sunma becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır. Dersin içeriğini nicel ve nitel araştırma yöntemleri, çeşitli bilgi toplama ve üretme teknikleri, metinsel, sözel ve görsel veriyi çözümleme ve yazılı hale getirme biçimleri oluşturmaktadır.

Ders, çoğunlukla öğretim elemanın anlatımı ve hazırlanan öğrenci araştırmalarının sunuşu ve tartışılması ile işlenecektir.

Öğrenci Sorumlulukları

Öğrenciler derste anlatılanları takip etmek, dersin kaynaklarını okumak ve bir araştırma yapmak ve bunu yazılı hale getirmekle sorumludur. Ders kapsamında yapılacak araştırmalar, iki aşamada teslim edilecektir. Araştırma ödevlerinin birinci aşaması ara sınavda teslim edilecek ve şu bölümleri içerecektir: 1) araştırma problemi (konu, amaç, önem, sorular) 2) kuramsal tartışma, kavram ve terimler 3) kullanılacak yöntem ve veri toplama teknikleri. Araştırmaların geri kalan, veri toplama, verilerin betimlenmesi, analizi ve sonuç bölümlerinin yazımı ara sınavdan sonra yapılacak ve dönem sonu sınavında araştırma metinleri bir bütün olarak teslim edilecektir. Öğrenciler her hafta görüşme saatlerinde öğretim elemanı ile görüşmek ve araştırmalarının hangi aşamasında olduklarını bildirmek zorundadır.

Ders Başarısını değerlendirme

Derste öğrencinin başarısı bir ara sınav, bir de dönem sonu sınavı ile ölçülür. Ara sınavın ağırlığı %30, dönem sonu sınavının ağırlığı %80'dir. Araştırma ödevinin 1. aşaması ara sınav notunun yarısını, 2. aşaması ise dönem sonu sınavının yarısını oluşturacaktır. Ders başarısı mutlak değerlendirme ile ölçülür.

Dersin Kaynakları

Punch, Keith F. (2005) **Sosyal Araştırmalara Giriş**. Çevirenler: Dursun Bayrak, H. Bader Aslan, Zeynep Akyüz. Ankara: Siyasal Kitabevi,

Geray, Haluk (2014). **Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş**. Umuttepe Yayıncılık.

Neuman, W. Lawrence (2006). **Social Research Methods**. Boston and New York: Pearson.

Barzun, Jacques ve Graff, Henry (2005). **Modern Araştırmacı**. Çev. Fatoş Dilber. Ankara: Tübitak.

Araştırma Ödevlerini Değerlendirme Kriterleri

•İçerik (%75)

A.Ödev konusunun kavranması ve istenilen unsurların yazımı

B.Anlatım özellikleri:

1.Anlatımın açıklığı

2.Doęru Türkçe kullanımı

3.Akademik dil kullanımı

C.Terminolojinin uygunluğu ve tutarlılığı, kavramların yerinde ve doğru kullanılması

D.Aktarılan bilgilerin doęruluęu

E.Özgünlük: Sentez, yorum, tartışma yapılması

•Biçim (%25)

A.Kapak, başlık, araştırma planı (içindekiler) bulunması

B.Kaynak gösterme, alıntı yapma kurallarına uyulması

Özel Not:

İntihal (İng. plagiarism), bir kişinin eserinde başka kişilerin ifade, buluş veya düşüncelerini kaynak göstermeksizin kendisine aitmiş gibi kullanması anlamına gelir ve müeyyideleri olan ciddi bir akademik suçtur. Bu yüzden ödevlerde, gönderme yapma ve kaynak gösterme kurallarına kesinlikle uyulmalıdır.

Üniversite yaşamı

• Ders Planı

1.hafta	Temel Meseleler: Sosyal bilimlerde araştırma neden ve nasıl yapılır?
2.hafta	Sosyal araştırma sürecinin evreleri: Araştırma alanı, sorun, sorular, tasarım, veri toplama, veri analizi, yanıtlar, sonuç.
3.hafta	Nicel araştırma tasarımı ve veri toplama
4.hafta	Nitel araştırma tasarımı ve veri toplama
5. hafta	Nicel ve nitel araştırma yöntemleriyle yapılmış araştırmaların sınıf içinde incelenmesi
	Ara Sınavlar
6. hafta	Sormaca ve Mülakat teknikleriyle yapılmış sosyal araştırmaların sınıf içinde incelenmesi
7. hafta	Gözlem ve içerik analizi teknikleriyle yapılmış sosyal araştırmaların sınıf içinde incelenmesi
8. hafta	Nicel verilerin analizi ve raporlaştırılması
9. hafta	Nitel verilerin analizi ve raporlaştırılması
10. hafta	Öğrenci araştırmalarının sunuş ve tartışılması
11. hafta	Öğrenci araştırmalarının sunuş ve tartışılması
12. hafta	Genel değerlendirme
	Dönem Sonu Sınavları

Üniversite Nedir?

- Üniversite bir yüksek öğrenim kurumudur.
- Ansiklopedik tanımı böyledir.
- Günümüzde fiili olarak üniversitenin anlamı nedir?
- Diploma, derece, meslek, uzmanlık, unvan, kariyer sağlayan bir kurum olarak kabul görür.
- Oysa ki, Türkçeye tam çevirdiğimizde «evrenkent» anlamına gelen üniversite, ne öğrenim ne de eğitim ne de meslek edindirme kurumu olarak doğup gelişmiştir.
- Üniversite her şeyden önce bilgi ve fikir üretilen ve bunların yayılmasını sağlayan bir kurum olarak gelişmiştir.
- Ancak günümüzde gündelik ya da hakim algı diploma ve meslek edindiren bir kurum olmasıdır.

- Üniversitenin öncelikli olarak bilgi üreten kurum olması ne demektir?
- Üniversite bilgi üretir. Ama bu bilginin kapalı kapılar, duvarlar, kampüsler içinde kalmasını da istemez.
- Yani sadece üretmek değil o bilginin yayılması, topluma kamuya yayılması sorumluluğu da vardır üniversitenin.

- İŖte, eğitim ve oğretim bu yayılma aŖamasının bir fonksiyonudur.
- Öncelikle üniversite ürettiđi bilgiyi öđrencilerine yaymak için eğitim verir.
- Ancak öđrencilerin, bu bilgiyi pasif olarak alan özneler olması beklenmez.
- Öğrenciler, üniversitenin bilgi ve düşünce üretimine aktif olarak katılması beklenir.

- Öğrenciler, bu bilgi ve düşünce (teori de denebilir) üretiminde, hem mevcut bilgileri, yani kendilerine aktarılanı sorgulayarak hem de bizzat üretime katılarak katkı verme sorumluluğuna sahiptir.
- Üniversitenin bilgi üretebilmesi, özgürce düşünceyle eleştirel sorgulama yapabilmesine bağlıdır ve hem akademikerler, araştırmacılar hem de öğrenciler bu sorgulayıcı akademik etkinliğe katılmalıdır.
- Şu halde üniversite araştırma işini bu şekilde yürütür ve araştırmalarla üretilen bilgi üniversitenin tüm paydaşlarınca hem paylaşılır hem geliştirilip, toplumsal olarak yayılmasına uğraşılır.

- Sosyal Bilirlerde Araştırma Yöntemleri II dersi de temel olarak bu bilimsel bilgi ve düşüncenin nasıl üretilip, yayıldığını öğrendiğiniz bir ders olacaktır.
- Bilimler araştırmayla nasıl bilgi üretildiği hem teorik hem de pratik (uygulamalı) olarak görülecek, işlenecektir.

- Bilimsel bilgi üretiminin yani araştırmanın, nasıl yapıldığını öğrenebilmek için bilmemiz gerekenleri sırasıyla işleyeceğiz.
- Bilgi ve bilimsel bilginin, farkında olalım ya da olmayalım, bireyleri aşan sonuçları vardır. Yani her türlü bilgi üretmek, yaymak yani bilim yapmak, netice olarak dünyaya ve topluma bir müdahaledir.
- Müdahalemizin nasıl olacağına karar vermek bizlere kalmıştır. Hangi sorumluluk ve akılla bu müdahaleyi yapmakta olduğumuzun bilinciyle bilimsel etkinlikte bulunmamız gerekiyor.